

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

charlotta.broman@regeringskansliet.se

linn.akesson@regeringskansliet.se

Remissyttrande om betänkandet Äga avfall - en del av den cirkulära ekonomin, SOU 2021:24, (frival), dnr M2021/00950

Svensk Fettåtervinnings (SF) anor sträcker sig ända tillbaka till slutet av 1950-talet och idag är företaget en av de ledande aktörerna på marknaden när det gäller insamling och återvinning av uttjänta frityroljor och matfetter. Våra kunder är huvudsakligen restauranger, gatukök, butiker och livsmedelsindustrier och vi återvinner årligen ca 2500 ton uttjänta matlagningsoljor. Insamling bedrivs idag över hela landet, till största delen med egna transporter som drivs av förnybara bränslen.

Sammanfattning

- Svensk Fettåtervinning tillstyrker utredningens förslag om att införa frival, det vill säga att näringsidkare själva ska kunna välja att hantera sitt avfall på annat sätt än att lämna det till kommunen.
- Frivalet ligger i linje med regeringens handlingsplan för cirkulär ekonomi, d.v.s. att verksamhetsutövaren själv får möjlighet att välja hur, och av vem, avfallet ska tas om hand.
- Det måste vara en självklar princip att engagerade verksamhetsutövare ska ha möjlighet att tillsammans med innovativa återvinningsentreprenörer hantera sina värdefulla produkt- och materialflöden, utan att dessa riskerar att konfiskeras. Frivalet möjliggör detta.
- Naturvårdsverket har aviserat planer på att bredda begreppet "kommunalt avfall" så att det även kan komma att omfatta sådant som idag betraktas som verksamhetsavfall, däribland spillfett (använd frityr- och matolja). En sådan breddning vore mycket olycklig, då den riskerar att bryta befintliga och väl fungerande logistik- och värdekedjor. Särskilt mindre återvinningsföretag med specialkompetens riskerar att stängas ute. Med införandet av frivalet skulle detta kunna undvikas.

Motivering och exempel

Numera talas det nästan dagligen om vikten av mer hållbar tillväxt och av nya resurseffektiva affärsmodeller och en ekonomi som bygger på ett kretsloppssamhälle – en cirkulär ekonomi. Återvinning av använda frityroljor är ett perfekt exempel på det som nu inom EU är en prioriterad fråga och som ska motverka konsekvenserna av en växande befolkning med ökande materiella anspråk i världen. Många sådana värdekedjor är komplexa, och fettåtervinning är inget undantag, vilket kräver stor förståelse för hur materialets värde ska bibehållas och användas där det gör största möjliga nytta. Det måste därför vara en självklar princip att engagerade verksamhetsutövare ska ha

möjlighet att tillsammans med innovativa återvinningssentreprenörer hantera sina värdefulla produkt- och materialflöden, utan att dessa riskerar att konfiskeras. Frivalet säkerställer detta.

Återvinning av använda matlagningsoljor är ett väl fungerande återvinningssystem som byggts upp under lång tid av privata aktörer runt om i landet, utan att kommunerna haft någon större inblandning i detta. I snart 40 år har vi tillsammans med våra kunder tillsett att frityroljorna komma till nytta som ny råvara. Den kan sedan användas vid tillverkning av en lång rad långlivade och många gånger högpresterande produkter som bl.a. tvål- och tvättprodukter, stearin, papperskemikalier, målarfärg, plast, gummi eller biodiesel/HVO.

Det finns för SF och andra återvinningföretag som verkar över hela eller stora delar av landet många nödvändiga, praktiska och miljömässiga fördelar med att kunna bygga sin logistik kring avtal med restaurangkedjor och liknande som har likartad geografisk utbredning. Detsamma gäller för de avfallsproducerande verksamheterna som kan teckna avtal som innebär enhetlig hantering på samtliga sina enheter. Med samma högt ställda krav på kvalitet och hållbarhet. Införandet av frivalet möjliggör detta.

Det är viktigt att tydliggöra var gränsen för kommunalt avfall går, och vilka resurser kommunerna har rätt att göra anspråk på. Formellt sett avgjordes frågan förra året av Mark- och miljööverdomstolen som konstaterade att spillfett (t.ex. använd frityr- och matolja) ska betraktas som verksamhetsavfall, inte som hushållsavfall (numera kommunalt avfall). Men trots domen kvarstår trycket från kommuner som vill sköta insamlingen av använd frityrolja. Naturvårdsverket har dessutom aviserat planer på att bredda begreppet "kommunalt avfall" så att det även kan komma att omfatta sådant som idag betraktas som verksamhetsavfall, däribland spillfett. En sådan utvidgning av begreppet kommunalt avfall vore mycket olyckligt, då det riskerar att bryta befintliga och väl fungerande logistik- och värdekedjor. Alla berörda marknader måste uppmärksammas, och inte bara effekterna inom en kommuns egna geografiska gränser. Eftersom företagen som nu sköter omhändertagandet i regel rör sig mellan flera olika kommuner på sina insamlingsuppdrag så riskerar den här utvecklingen att förstöra den logistik och de värdekedjor som byggts upp under lång tid. Samtidigt som i synnerhet mindre återvinningföretag med specialkompetens riskerar att stängas ute. Med införandet av frivalet skulle detta kunna undvikas.

Med frivalsmöjligheten kommer avfallsproducerande företag och återvinningssentreprenörer få utökad drivkraft att tillsammans utveckla nya lösningar som ökar cirkulariteten, återvinningen och som samtidigt stärker resurseffektiviteten. Samtidigt som redan befintliga och väl fungerande systems plats i den cirkulära ekonomin garanteras. Ägarskapet över de restresurser och material som uppstår i företagens verksamheter är en mycket viktig fråga för framtida innovation och utveckling och frivalet är en nödvändig pusselbit för att realisera den fulla potentialen.

Norrköping den 1 oktober 2021

Svensk Fettåtervinning AB

Christian Landqvist

VD